

SKAUTI KOMÁROV

historie komárovských skautů

info@skautikomarov.cz

+420 604 716 476

www.skautikomarov.cz

Zajímavosti: Komárovští skauti a SČM

Po únorovém převratu v roce 1948 bylo rozhodnuto, že se celá organizace Junák začlení do nového **Svazu české mládeže**. Členy Junáka se od této chvíle směly stát jen děti do 15 let. Ti starší museli mít členství přímo ve Svazu české mládeže, být politicky spolehliví a kádrově bezúhonní. Tyto nekompromisní organizační změny odmítly některé skautské oddíly respektovat a mnohé z nich ukončily svoji činnosti, nebo přešly do ilegality.

Otázka spolupráce se Svazem české mládeže bylo zcela jistě velkým tématem i pro dospělé či dospívající členy **komárovského oddílu**. Nikdo z nich netušil, jak se situace vyvine, ani s jakou tvrdostí budou nově ustanovená pravidla vymáhána. A nejspíš je ani nenapadlo, že hlavním cílem je vlastně postupná a naprostá likvidace Junáka jako takového.

V první polovině roku 1948 proběhla mezi činovníky skautských oddílů podbrdské oblasti anketa, která si kladla za cíl zjistit jejich představu o spolupráci s SČM. Ve skautském archivu v Praze se podařilo objevit několik odpovědí členů **2. oddílu komárovských skautů**, ze kterých je stále ještě možné vycítit naději, že budou moci ve skautské činnosti i nadále pokračovat, že spojení se Svazem české mládeže bude pouze formální a že obě organizace mohou existovat vedle sebe a mnohému se vzájemně naučit. Historie ukázala, že tomu tak nebylo – Junák byl zcela zlikvidován během následujících dvou let, ale ty stránky popsané rukou dospívajících komárovských kluků se naštěstí podařilo zachovat.

6.

K. Lermak H. Komárov

Jak bych se představoval spolupráci se SČM.

Poslední únorové události vyvolaly v našich řadách různé debaty a rozhořky. Někteří bratři hned zbrkli SČM parohovali, protože si víc viděly naprogramovat. Můj názor je asi takový: Proč bychom nemohli spolupracovat? Když je to mladě, jako my! Ale bohužel naše vyjádření si nemohli stočit. Práce v jednodušších skupinách nemohly vidět skoro žádné, a tu přišly do této situace únorové dny, kterých využilo vedení SČM k tomu, aby "junák", o kterém se už dříve jednalo se přimkl ještě těsněji k jejich řadům. Říkají si to spíše, že se SČM nemohli shodných vidění, a proto rozhodli, že s touto spoluprací budou mít věřit. Pro nás, t.j. junáky, jest to jakási úst, že zrovna jsme to my, kterým se věří, že dovedeme mladě vést.

Proto myslím, že spolupráce takto navázána, nebude nos škody ani "junáku", ani SČM.

3

KAREL ČERMÁK (19 let)

Poslední únorové události vyvábily v našich řadách různé debaty a rozhovory. Někteří bratři hned zbrkle SČM zavrhovali, protože si věc nepromyslili. Můj názor je asi takový: Proč bychom nemohli spolupracovat? Vždyť je to mládež, jako my. Ale bohužel na své vytčené cíle nemohli stačit. Práce v jednotlivých skupinách nebylo vidět skoro žádné, a tu přišli do této situace únorové dny, kterých využilo vedení SČM k tomu, aby „Junák“, o kterém se už dříve jednalo se přimkl ještě těsněji k jejich věci. Řekněme si to upřímně, že ve SČM neměli vhodných vůdcůš, a proto věděli, že z této spolupráce budou mít užitek. Pro nás, tj. Junáky, jest to jakási čest, že zrovna jsme to my, kterým se věří, že dovedou mládež vést. Proto myslím, že spolupráce takto navázaní, nebude na škody ani „Junáku“, ani SČM.

6.

Krušková.
11. od.
Komárov.jak bych si představoval
spolupráci se SČM?Spolupráci se SČM bych si představoval asi
tímto způsobem:My ^{bychom} ~~Kruškové~~ bychom byli začleněni do SČM, kde bychom
by jme byli pouze formálně a aktivně
se zúčastnili se svých oddílů pod samo-
statným vedením a ústředí junáka.SČM by se neměl mýlat do našich zále-
žitostí, jako my ne do jejich.Pro začátek by byla dobré zavést
jakési poznávací večery, kde by jme
~~se~~ se vzájemně poznali s bratry ze SČM.
Tím by snad i přistala napíjetí mezi
námi a SČM, které je nikde skutečně
velké.

(2)

SÁŠA KŘIKAVA (18 let)

Spolupráci se SČM bych si představoval asi tímto způsobem: My všichni bychom byli začleněni do SČM, kde bychom byli pouze formálně a aktivně se zúčastnili ve svých oddílech pod samostatným vedením z ústředí Junáka.

SČM by se neměl míchat do našich záležitostí, jako my ne do jejich. Pro začátek by bylo dobré zavést jakési poznávací večery, kde by jsme se vzájemně poznali a bratry z SČM. Tím by snad i přestalo napětí mezi námi a SČM, které je někdy skutečně velké.

6

V. Petráček II. od.
Komárov

~~jak bych si představoval~~

jak bych si představoval spolupráci s SČM.

Spolupráci s ČM bych si představoval, aby do 15 let byli káři ve skautské
a od 15 let, aby rozšířili SČM registra a pak na schůzi ~~ne~~ nemusí
chodit a mohou dále pracovat jako skauti.

①

VÁCLAV PISKÁČEK (16 let)

Spolupráci s SČM bych si představoval, aby do 15 let byli hoši ve skautingu a od 15 let, aby zaplatili SČM registraci a pak na schůze nemusí chodit a mohou dále pracovat jako skauti.

6.

jak bych si představoval spolupráci

Poslední událost která se stala v jiné podobě. Spolupráce se bude týkat který je od konce války na etapu od mladosti. Práce v některých nebyla ani vidět protože nejsou vedoucí. Představuji si si jako dobře spolupracoval ale musí se a když nastoupí "junák" do SČM bude musel své starší členy, která si musí do SČM musí nastoupit a "junáka"

To je můj názor spolupráce

(2)

JOSEF VEIGEND (asi 18 let)

Poslední událost, která se stala v únoru, byl SČM znovu postaven. Spolupráce se bude týkat jen Junáka, který je od konce války na dobré cestě vychovávat mládež. Práce v některých skupinách SČM nebyla ani vidět, protože nejsou žádné výchovy vedoucích. Představuji si, že Junáci a SČM budou dobře spolupracovat, ale musí se dělat a ne spát. Když vstoupí „Junák“ do SČM, bude mít hodně práce, aby udržel své starší členy, kteří si myslí, že když vstoupí do SČM, musí vystoupit z „Junáka“. To je můj názor na spolupráci „Junáka“ s SČM.

HISTORICKÉ SOUVISLOSTI

V roce 1945, ještě v průběhu květnového povstání, obnovila organizace Junák svoji činnost a díky vysokému renomé získanému odbojovou činností byla velmi populární – v roce 1946 měla organizace již čtvrt milionu členů. Zpočátku byla snaha vzdorovat nedemokratickým mechanismům, které se začaly v poválečné republice rychle projevovat. Na nátlak KSČ se stal Junák rozhodnutím II. sněmu v září 1945 kolektivním členem komunisty řízeného Svazu české mládeže s dílčí autonomií a vlastními stanovami. Mnozí členové Junáka byli členy KSČ a dále prosazovali myšlenku jednotné výchovy mládeže. V roce 1946 byla na sněmu v Praze ustavena zastřešující organizace **Junák - ústředí skautské výchovy** jako svaz Českého a Slovenského Junáka. V jejích stanovách se Junák zavázal pracovat „v duchu lidově demokratické republiky“.

Ve vedení Junáka se postupně prohluboval spor mezi zastánci apolitického Junáka a skauty-komunisty. Skupina brněnských skautů-komunistů vypracovala **Junácký manifest**, který navrhl kompletní přepracování skautské idey v komunistickém duchu. Pražský a slezský zemský sněm v lednu 1948 tento návrh podpořily, brněnský jej naopak odmítl a navrhl vystoupení ze Svazu české mládeže, což podpořil i náčelník **Rudolf Plajner**. Skupina skautů z Ivančic vydala v reakci **Skautský manifest**, který zdůrazňoval platnost dosavadního zákona a duchovní rozměr skautingu. Rozhodnutí mělo padnout na celostátním sněmu v únoru 1948.

Během komunistického převratu v únoru 1948 byli náčelní **Vlasta Koseová** a náčelník **Rudolf Plajner** předvoláni k ministru Alexeji Čepičkovi. Po vyhrčené konfrontaci navrhl Plajner svou rezignaci a zřízení **Ústředního akčního výboru Junáka**, který měl řídit organizaci do plánovaného sněmu 28. února. Ústředí však bylo hned 25. února obsazeno skupinou ozbrojených učňů vedených skauty-komunisty. Akční výbor se neprodleně přihlásil k politice KSČ, odvolal konání sněmu, zrušil křesťanské skautské oddíly, Plajnera uvrhl do domácího vězení, vyměnil šéfredaktory skautských časopisů a započal hloubkovou čistku mezi skautskými činovníky.

Akční výbor rozhodl v rozporu se stanovami v březnu 1948 o začlenění Junáka do nového **Svazu české mládeže (SČM)**. Bezprostředně poté byl rozhodnutím SČM Junák zúžen na organizaci pro děti do 15 let, starší měli být přímo členy SČM. Někteří tento pokyn následovali a své oddíly později převedli do Pionýra, mnozí však odmítli a své oddíly rozpustili, případně přešli s činností do ilegality pod hlavičkou jiných organizací. V březnu 1948 tak Junák de facto přestává existovat.

V lednu 1949 Junák oficiálně vystoupil z mezinárodních skautských organizací. Dle zadání KSČ byl skauting jako ideově nepřátelské hnutí postupně likvidován ve prospěch Pionýrských oddílů Junáka, nově vznikajících při školách. 24. dubna 1949 (na svátek patrona skautů, sv. Jiří) pak byl

založen Pionýr. Skomírající Junák byl definitivně rozpuštěn **1. ledna 1951**.

Zdroj: wikipedia.org a publikace Miroslava Kopta **Český skauting v dokumentech KSČ 1945-1948 (2004)**

V Praze dne 27. února 1948.

Provolání akčního výboru Ústředí JUNÁKA.

Obrozený JUNÁK nastupuje,

1. k podpoře vlády Klementa Gottwalda;
2. k aktivní účasti na výstavbě státu;
3. k boji proti nepřátelům lidové demokracie;
4. k pevné jednotě se Svazem české mládeže.

Ústředním akčním výborem NF byl vyzván JUNÁK k zapojení. Jednáním byl pověřen br. předseda SČM Hejzlar, který však s presidiem ústřední rady JUNÁKA nedosáhl dohody a nepodařilo se to ani dalšímu představiteli NF, min. dr. Čepičkovi. V odůvodnění vyslovili pochybnosti o tom, zda JUNÁK se práce v této Národní frontě může zúčastnit a že o tom rozhodne zlínský sněm.

Po nezdářeném jednání hovořil br. náčelník Dr. Flajner s několika ústředními činovníky, že bude nutno utvořit akční výbor JUNÁKA, který by řídil junácké věci po dobu nynějších událostí. Ve středu v 16 hodin přišli do ústředí zástupci akčního výboru NF. vyzvali přítomné činovníky a zaměstnance, aby se shromáždili v zasedací síni. Po vysvětlení, proč bylo přikročeno k této akci, byli přítomní zaměstnanci vyzváni, aby nastoupili druhý den na svá pracoviště a oznámeno, že byl právě utvořen Ústřední akční výbor JUNÁKA.

Provolání:

"Dnešní historická doba zavazuje JUNÁKA; aby projevil svůj kladný postoj k událostem, jež zpevňují naši lidově demokratickou republiku.

JUNÁK, representovaný podepsaným akčním výborem, staví se po bok silám sdruženým v nové vládě Klementa Gottwalda. Abychom tento boj zabezpečili, budeme vychovávat mládež k aktivní účasti na výstavbě státu, pomáhat všem kladným a tvořivým složkám, bojovat proti nepřátelům naší lidově demokratické republiky, kteří jakkoliv ohrožují konsolidaci států a klidnou a bratrskou spolupráci Čechů a Slováků ve společném

státě při uskutečňování socializačního procesu. V pevné jednotě se Svazem české mládeže budeme pracovat, aby ze světa zmizely všechny zpátečnické živly, které staví překážky základním ideám junáckého hnutí, mezinárodnímu sbratření všech lidí a vybudování lepší společnosti. V tom smyslu navážeme neprodleně spolupráci se všemi organizacemi mládeže slovanských států, abychom spolu s nimi pomáhali lidstvu na cestě ke světovému míru, demokracii politické i hospodářské a humanitě. V přesvědčení, že tyto myšlenky jsou vlastní všem junákům a skautkám, plnicím řádně slib, zákon i heslo, žádáme, aby odpovědně uskutečňovali toto prohlášení celou svou prací ve svých jednotkách i v akčních výborech obrozené Národní fronty.

Podepsáni m.j.:

Prof. Jar. Preininger-Průkopník, předseda; dr. Josef Cyvín-Akela, dr. Růžena Vančurová; dr. Pavel Křivský; dr. M. Drbalová; Ferdinand Stopka; Antonín Žák; Bivoj Jedličková; Jaryna Štěpánková; dr. Jiří Chyský; Dagmar Neudörfelová; Jiří Dvořák-Sopka; Milan Skalník-Medník; Jiřina Pokorná; dr. Jiří Stárka-Hakim; Miroslav Novotný-Ataman; Jiří Haškovec.

Provolání akčního výboru Junáka (27. 2. 1948)